

YTTRANDE
Utbildningsdepartementet

Dnr Bun 2017/136

**Specialpedagogisk kompetens i fråga om neuropsykiatriska svårigheter
(dnr U2017/01365/UH)****Sammanfattning**

I Utbildningsdepartementets promemoria föreslås att examensbeskrivningarna för speciallärarexamen och specialpedagogexamen kompletteras med mål om fördjupad och breddad kompetens gällande neuropsykiatriska svårigheter.

Överlag ser Järfälla kommun positivt på de förslag som presenteras i promemorian. Järfälla kommun anser dock att det finns skäl för att även övriga lärarutbildningar ska ge en grundläggande kompetens kring neuropsykiatriska svårigheter. Det anses även finnas skäl för att tillämpningen av begreppet *neuropsykiatriska funktionsnedsättningar* breddas så att inte endast ADHD, autismspektrumtillstånd eller Tourettes syndrom omfattas. Snarare bör ett flertal utvecklingsneurologiska/neuropsykiatriska störningar inkluderas i begreppet.

Positivt med breddad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter

Eftersom även Järfälla kommun ser behov av en ökad kompetens vad gäller neuropsykiatrisk funktionsnedsättningar i förskolan och i skolan, ser kommunen positivt på förslagen som anges i promemorian. Det uppfattas också positivt att samtliga studenter som tar del av speciallärare- och specialpedagogutbildningen ska ges fördjupad och breddad kompetens om neuropsykiatriska svårigheter. Detta istället för att undervisningen erbjuds som en specialisering inom speciallärarutbildningen eller som exempelvis en valbar kurs inom specialpedagogutbildningen och därmed endast omfattar en andel av studenterna.

Fler målgrupper som bör beaktas

Järfälla kommun uppfattar dock ett behov av att även förskolläraryrket, grundlärares och ämneslärarutbildningarna ska ge grundläggande kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det anses också relevant att barnskötare och kanske framförallt resurspersonal såsom elevassistenter har grundläggande insikt om neuropsyki-

trisk funktionsnedsättning. Nämnda pedagogiska funktioner är de som arbetar närmast barnen och eleverna och en ökad kompetens bland dessa kan möjliggöra att fler barn och elever som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar upptäcks i ett så tidigt stadium som möjligt.

En grundläggande kompetens bland olika typer av lärare och övrig pedagogisk personal kan dessutom ge en bättre förståelse för uppdraget som speciallärare och specialpedagoger tillskrivs, vilket i sin tur kan ge en bättre grund för ett framgångsrikt samarbete kring barnen och eleverna.

Begreppet neuropsykiatriska funktionsnedsättningar

I övrigt bör det uppmärksammas att promemorian konsekvent preciserar neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genom diagnoserna ADHD, autismspektrumtillstånd och Tourettes syndrom. Detta istället för att låta begreppet omfatta flera typer av utvecklingsneurologiska/neuropsykiatriska störningar. Som ett alternativ kunde begreppet ESSENCE¹ ha tillämpats. ESSENCE refererar till hela gruppen av utvecklingsneurologiska/neuropsykiatriska störningar. Begreppet inkluderar förutom olika former av ADHD också Tourettes syndrom, tidigt debuterande bipolär sjukdom, beteendefenotypsyndrom och en rad neurologiska och epileptiska störningar. ESSENCE-begreppet etablerades av Gillberg² (som förövrigt finns med i promemorians referenslista).

En bredare tillämpning av begreppet *neuropsykiatriska funktionsnedsättningar* är önskvärd om speciallärare och specialpedagoger ska ges en allsidig och nyanserad kunskap om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, vilket bör vara en målsättning så att flertalet barn och elever kan mötas på rätt sätt.

Barn- och ungdomsförvaltningen,
Järfälla kommun

¹ Early Symptomatic Syndromes Eliciting Neurodevelopmental Clinical Examinations

² Gillberg (2010) The ESSENCE in child psychiatry